

СТАНОВИЩЕ

от Игор Николов Няголов – професор в НИМХ-БАН
върху дисертационен труд за придобиване на образователна и научна степен „доктор”

Автор на дисертационния труд: Йордан Василев Димитров

Тема на дисертационния труд: Управление на речните водни ресурси в Северозападна България в условията на засушаване.

Настоящото становище е изготвено на основание на Заповед на Директора на НИГГГ-БАН № 01-181 от 23.07.2018 г. и решение на заседанието на научното жури от 26.07.2018 г. То е съобразено с изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за неговото приложение (ППЗРАСРБ), Правилника на БАН и Правилника на НИГГГ-БАН по ЗРАСРБ. Становището е съставено от **три части** и заключение.

I. Изисквания към кандидата

От приложените документи става ясно че кандидатът за получаване на образователна и научна степен „доктор” **Йордан Василев Димитров** е изпълнил изискванията на чл. 6 на ЗРАСРБ, на раздел II от ППЗРАСРБ, както и тези на ЦО на БАН.

II. Обща характеристика на представения дисертационен труд

Представената за становище разработка е в обем от 215 страници. Структурата на дисертацията се състои от въведение, четири глави, заключения и изводи. Съдържанието на изложението е илюстрирано с над 130 фигури, таблиците са 70. Приложен е списък на литературни източници – над 150 заглавия, като повечето са на английски език. Авторефератът има обем от 61 стр. и основно ще се ползва за това становище.

За актуалността на представената тематика в настоящият момент отговорът е ясен – тя е значителна, и авторът е направил опит да я разгледа от разнообразни гледни точки и богат набор от подходи.

В глава 1 се въвеждат основните понятия на около 50 стр. Извършено е в необходимата пълнота. Възприемането на изложението е силно утежнено от преводи и разнообразен начин на посочване на литературните източници.

В глава 2 се въвежда т.н. индикаторна система за идентифициране и управление в условия на засушаване. Прави впечатление че гл. 2 отново е силно утежнена с повтарящи се преводи..

В глава 3 се прави кратка физикогеографска характеристика на района на Северозападна България

В глава 4 представя експериментално приложение на подхода, индикаторната система и методите за поречията на Северозападна България. Съдържанието е изключително разнообразно: Климатична характеристика, тенденции и промени; Тренд-анализ на настоящите и бъдещи хидроложки и климатични сценарии; Интегриран пространствено - времеви анализ на засушаването, недостига на вода и маловодието; Приложение на Индикаторна система за оценка на състоянието; Оценка и характеризиране на оттока, маловодието и регионални зависимости; Интегриран анализ с индекси на състоянието; Управление на риска в моделни поречия на северозападна България; Анализ на земеползването; Оценка на възможностите за допълване каталога с добри практики в подкрепа на екосистемните функции за опазване на водите; Обобщение на мерките за

управление на речните басейни на Северозападна България в условия на засушаване. Т.е. в тази глава има почти всичко, като изложението е над 100 стр.

Последно са представени заключения и изводи, както и традиционните приноси.

Независимо от голямото разнообразие, подбраните подходи и методики са удачни и са приложени компетентно. Опитът за сравнителен анализ обаче е частичен.

Формулираните приноси са свързани със създаване и/или адаптиране на средства за изследване на природни процеси и явления и тяхното прилагане за оценки.

По своя характер те са научно-приложни и може да се очаква реалното им приложение.

Представените публикации на автора във връзка с труда са три броя – две в научно списание и един доклад на международна конференция. И трите са самостоятелни.

III. Мнения, препоръки и бележки

Някои необходими бележки (взети от автореферата в който всичко следва да е многократно прецизирано):

- Някои понятия следва да се изменят или уточнят (допълнят): напр. в хидрологията няма *“рецесионно уравнение”*, *“рецесия”* стр. А36 и т.н.
- Табл. 4.4.2 - няма дименсии където е необходимо стр. А27
- *“По методиката (Дакова и др., 1978) е установено, че лимитиращият период – Юли - Декември дава 30 % от годишния отток, а през лимитиращия сезон – Август – Октомври, се оттичат 11.5 %. Оттокът през август, септември и октомври не превишава 3 % от средногодишния отток.”* Стр А29

Редакционни бележки

- Прекалено силно раздробена структура, което обърква читателя. Биха могли да се окрупнят много от точките с четириразрядна номерация.
- Броя на таблиците и фигурите е колкото броя на страниците...
- Част от литературните източници са описани доста непълно.

Имам и някои по сериозни забележки:

- Тренд на фиг. А4.2.8 със стойност -0,58 – не е възможно, освен ако не се ползват означенията на годините, а това е грешно.
- **Не приемам принос 5.** *Предложени са мерки за управление на водностопанските системи и речните басейни при недостиг на вода и засушаване, мерки за повишаване регулиращата способност на терена - „зелена инфраструктура“. Предложено е развитие на индикаторната система за идентификация и управление в условия на засушаване.*

“Предложението” е повече от общо: В тази връзка от голямо значение е да се проучат възможностите на изкуствено създадени влажни зони, които спадат към „зелената инфраструктура“ – фиг.4.6. Друга група мерки са насочени към повишаване на регулиращата роля на водосборите. Те са свързани с мерки и добри практики за стопанисване на водоохранни горски екосистеми, влажни зони, зелена инфраструктура и пондове.

А предложените мерки, за да се отразят по цитираният начин трябва да са съвсем конкретни двойки «локация – действие (съоръжение)».

Личните ми впечатления от кандидата са положителни.

Заклучение

В заключение изразявам положително становище за дисертационния труд на Йордан Василев Димитров, който представлява самостоятелно изследване по актуален и значим проблем, както за теорията, така и за практиката. Разгледаният труд съдържа необходимите научни и научно-приложни приноси и отговаря на всички изисквания и критерии за присъждане на образователната и научна степен „доктор“. Споменатото ми дава основание да дам положителна оценка „Да“ по тази процедура.

21.08.2018 г.

Гр. София

ИЗГОТВИЛ СТАНОВИЩЕТО:

(проф. д-р И. Няголов)